

Biron, Petr, mecenáš, říšský hrabě, vévoda kuronský, zemgalský a kníže zaháňský, narozen 15. 2. 1724, Mítava, zemřel 13. 1. 1800, Gellenau.

Nejstarší syn Ernesta Johanna Birona a Benigny Gottlieby von Troth, k jehož křtu ho donesl car Petr Veliký. Dětství strávil v Petrohradu až do roku 1740, kdy byl se svou rodinou vyhnán do exilu na Sibiř, kvůli palácovému převratu a následnému nastolení panovníctví Anny Leopoldovny. Trest byl zmírněn po převzetí vlády Alžběty I. Petrovny, ale návrat pro celou rodinu byl možný až po převzetí moci Petrem III. roku 1762. Petr Biron převzal následujícího roku regentství nad trůnem Kuronska a Zemgale po svém otci, ale formálně převzal moc až po otcově abdikaci v roce 1769. Vévodský titul byl Bironovi udělen až v roce 1772.

V roce 1765 se Petr Biron poprvé oženil s princeznou Karolinou Louisou Valdeck-Pyrmont a o sedm let později se rozvedli. Vévoda se znovu oženil s kněžnou Jevdokiji Borisovnou Jusupovovou, se kterou se rovněž rozvedl o šest let později. Poslední manželství uzavřel s říšskou hraběnkou Annou Charlottou Dorotheou von Medem. Z tohoto sňatku se narodily tři dcery, Vilemína Friderika Kateřina, Marie Luisa Pavlína a Johanna Kateřina, kterým se bez výjimky dostalo hudebního vzdělání.

Petr Biron podnikal časté cesty do zahraničí, kde udržoval přátelské vztahy s umělci a nakupoval nejen umělecká díla, ale i četné pozemky. Jeho cestování však vedlo k nestabilní situaci v politické oblasti. Mezi Bironem a správci jeho země začaly vznikat nespory, které se snažila vyřešit Bironova manželka Anna Charlotta Dorothea. Spory vyústily až k carevně Kateřině a Petr Biron se musel roku 1795 vzdát vévodství. Poté se se svou rodinou přestěhoval na zaháňské panství v Dolním Slezsku a střídavě žil v Náchodě, Berlíně a Praze. Zaháňské vévodství sloužilo jako jejich hlavní sídlo, které nechal Biron rozsáhle renovovat.

Svá poslední léta strávil v Zaháni ve Slezsku, kde vystavěl sídlo se svými sbírkami uměleckých předmětů a divadlem, ve kterém působil jeho dvorní kapela. V Mítavě založil gymnázium a dal také zbudovat několik vesnických škol v Náchodě. V neposlední řadě změnil robotní povinnosti na plat. V Mítavské akademii s divadlem působil jeho herecký a hudební soubor. V rámci působení tohoto souboru zde účinkovala například pěvkyně a učitelka jeho dcer Tekla Batková, kapelník Johann Adam Hiller a mnoho dalších osobností. V Zaháni nechal Petr Biron vystavět další koncertní síň a divadelní sál s letním divadlem na Červeném vrchu. Jeho divadlo bylo otevřeno 29. 10. 1797 Mozartovou operou *Don Juan*. V divadle se prováděly dramatická díla čtyřikrát týdně spolu s bály, hostinami pro chudé, ohňostroji a návštěvami krasojedců a akrobatů. I v Náchodském panství pozvedl Petr Biron

úroveň kulturního života. Nechal zde rovněž zbudovat divadlo a pořádal zde dramatická představení. Do jeho služeb zde patřil i kapelník a skladatel Tomáš Václav Tuček, herci Friedrich Wilhelm Arnoldi, Karl Franz Guolfinger von Steinsberg a mnoho dalších.

V roce 1799 se rozhodl navštívit lékaře šlechtického rodu von Mutia na zámku Gellenau, kde umírá 13. ledna 1800. Jeho ostatky byly následně převezeny do zaháňského kostela Milosti.

Literatura

I. Lexika

OSN.

Bohadlo, Stanislav: Biron, Petr (Starší divadlo v českých zemích do konce 18. století. Osobnosti a díla, 2007, s. 59–90).

II. Ostatní

https://de.wikipedia.org/wiki/Peter_von_Biron

<http://www.ceskatelevize.cz/porady/1095927644-kalendarium/3153-vyhledavani/?searchType=1&display=2593>

<http://severovychod.jaybee.cz/pamatky-nachoda/petr-vevoda-kuronsky-zahansky-1792-1800>

<https://www.zamek-nachod.cz/cs/o-zamku/historie>

Natálie Vančurová

V pořádku, možná mohlo být v hesle víc informací k uměleckým aktivitám (z Bohadla?) a méně ostatních, určitě i víc literatury. Odkazy na literaturu jen relevantní, nikoli popularizační apod.